

Tasuta õppekohtade asemele tulevad õppemaksuga kohad

Kuigi riik kärpis tasuta kohtade arvu avalik-õiguslikes kõrgkoolides, ei pane ülikoolid tänavu ühtegi eriala kinni

Anu Jõesaar

anuj@epl.ee

Neile erialadele, kus riik tasuta õppekohtade arvu kärpis, võtavad avalik-õiguslikud ülikoolid sellevõrra rohkem oma raha eest õppivaid tudengeid.

Eile haridusministri ja rektorite allkirjastatud koolitustellimuse lepingute kohaselt väheneb riigi tellimus kõige rohkem majanduserialadel. Tallinna Tehnikaülikoolis 150 kohalt 70 kohale, Tartu Ülikoolis 115 kohalt 90 kohale ja Eesti Põllumajandusülikoolis 40 kohalt 15 kohale.

Tellimust ei saanud üldse põllumajandusülikooli kodumajanduse ja Tartu Ülikooli maalikunsti eriala, pedagoogikaülikooli asemel hakkab kooliorkestrite juhtimist õpetama muusikaakadeemia. Esimest korda tellis riik koolitust ka neljalt eraülikoolilt.

Ehkki tehnikaülikool jäi ilma ligi pooltest tasuta diplom- ja bakalaureusekohtadest majanduse erialal, ei pidanud rektor Andres Keevallik seda drastiliseks kaotuseks, sest samaaegu said nad juurde tasuta kohti magistri- ja doktoriõppesse. "Tänapäeva mõistes insenerikoolitus eeldab vähemalt magistrikraadi," märkis rektor, kelle hinnangul peaks insener õppima vähemalt kolm kuni neli aastat

"Esmalt mõtleme ikka erialale, mis meeldib ja alles siis vaatame, kas see on kõrgkoolis tasuta või mitte," lubasid Tallinna Kunstigümnaasiumi abiturientid Eve Komp (ees) ja Taimi Nuut. "Loomulikult meeldiks meile, kui tasuta õppimisvõimalusi riigiülikoolides ei vähendataks, vaid hoopis lisataks juurde," leidsid neid. Raha peale mõtlevad kõrgkooli valides ka nende klassikaaslased.

RAUNO VOLMAR

bakalaureuseõppes pluss kaks aastat magistriõppes. "Pole mõtet koolitada palju poolharitlasi," hindas Keevallik kolme või nelja aasta järel bakalaureusekraadiga lõpetajaid.

Keevallik ütles, et tõenäoliselt täidab tehnikaülikool riigi tellimusest vabanenud õppekohad tasuliste tudengitega. Sama kinnitas ka Tartu Ülikooli prorektor Volli Kalm. Tema sõnul ülikool maalikunsti eriala kinni ei pane, vaid püüab võtta vastu tasulise kursuse. Sama

kehtib ka teiste erialade kohta, kus jäi tasuta kohti vähemaks. Ülikool on määratlenud igal erialal üliõpilaste võimaliku piirarvu. "Nende piiride sees määrab ainult rahaküsimus," nentis Kalm.

Põllumajandusülikooli rektor Henn Elmet oli lepingute allkirjastajate seas kõige nukram, sest vaatamata põllumajandusülikooli iga-aastasele suurele vastuvõtukonkursile vähendas riik tasuta kohti nii bakalaureuse- kui ka magist-

riõppes. Haridusminister Tõnis Lukas ei varjanud, et põllumajandusülikooli erialadel on riik võtnud suuna diplomiope ja rakendusliku kõrghariduse eelistamisele.

"Oleksime soovinud ausat võistlust," nentis Elmet. Ta ütles, et põllumajandusülikool ei kavatse sulgeda ühtegi eriala ning võitleb lõpuni. Tasuta kohtadest ilma jäänud kodumajanduse eriala õppetööks sisustas ülikool hiljuti Saksamaa toetusel õppebaasi. Nüüdsest võe-

take kodumajapidajaks õppima oma raha eest. Rektor tunnistas aga, et kui kooli tulevik on ebaselge, sunnib see oma valikut rohkem kaaluma ka tasulisse õppesse astujail.

Minister Lukas märkis, et erinevalt varasematest aastatest ei jäänud haridusministeerium riigitellimust vormistades ainult tummaks tunnistajaks, vaid püüdis selle abil suunata kõrgharidusmaastikku.

Kõrghariduse mõjustamiseks tuleb riigil teha lähiajal

veel otsuseid, ütles Lukas. "Need tuleb teha veel sel aastal, et kõrgkoolidel oleks võimalik oma tulevikku kavandada."

Minister nimetas, et järgmise aasta koolitustellimust koostades vaadatakse läbi üliõpilase baasmaksumus. Praegu on see 12 600 krooni, kuid riigil tuleks oma tudengi eest maksta kuni kaks korda rohkem. Selle arvelt kahaneb aga tasuta kohtade arv veelgi.

Erakõrgkoolil tuleb riigitellimuse rahast puudu

■ Eesti Humanitaarinstituudi rektor Mikko Lagerspetz

(pildil) ütles, et tema juhitav eraülikool käsitab riigi tellimust 20 õppekohale pigem sümboolse sammuna, millega riik näitas, et ei tunnusta mitte omandivormi, vaid õppetöö taset. Humanitaarinstituut sai tellimuse anglistika, germanistika, romanistikaga ja eesti kultuuri loo erjalal – igal 5 õppekohal. Neid kohti saavad taotleda hakata sügisel teisele

kursusele jõudvad tudengid, sest humanitaarinstituudis algab spetsialiseerumine pärast esimest kursust.

Samas tunnistas rektor, et riigi tellitava koha baasmaksumus 12 600 krooni katab

üsnä napilt nende tudengite tegelikke õppekuluseid. "See on pigem toetus üliõpilastele, mitte ülikoolile," märkis Lagerspetz ning lisas, et kool peab tegema nüüd majandusliku arvestuse, kas selle

rahaga on võimalik toime tulla. "Kui tekivad väga suured käärid, siis kerkib küsimus, kas selle vahe maksavad kinni kaasüliõpilased või maksab inimene ise," ütles Lagerspetz.

"Ma isegi küsiks, kuidas avalik-õiguslikud ülikoolid selle rahaga toime tulevad?" imestas Lagerspetz ning oletas, et vastus võib peituda bakalaureusekoha maksumuse katmises osaliselt magistriõppe arvelt.

Lisaks Eesti Humanitaarinstituudile on riigi koolitustellimuses ka Concordia Ülikooli rahvusvahelise ärijuhtimise eriala 5 kohta, Eesti Kõrgema Kommerts-kooli rahvusvahelise ärijuhtimise ja ettevõtluse erialade 20 kohta ning Õigusinstituudi õigusteaduse eriala 10 kohta.

Anu Jõesaar

Muudatused koolitustellimuses

VÕRRELDDES EELMISE AASTAGA:

väheneb tellimus diplom- ja bakalaureuseõppele ning suureneb magistri- ja doktoriõppele.

Bakalaureuseõppes väheneb enim tellimus majanduse valdkonnas: TTÜ-s 150-lt 70-ni, TÜ-s 115-lt 90-ni, EPMÜ-s 40-lt 15-ni.

Tellimust ei esitata EPMÜ kodumajanduse, TPÜ orkestrijuhtimise, TÜ maalikunsti erialadele.

Esimest korda esitati riiklik tellimus neljale eraülikoolile – kokku 55 kohta.

Suureneb riiklike kohtade arv töötavatele kõrghariduse- ta õpetajatele – võrreldes eelmise aastaga kasvab tellimus 130-lt 200 kohani.

Esmakordselt esitatakse kolmele ülikoolile kokku 90 kohale tellimus kutseõppeasutuste õpetajate ühe-aastaseks pedagoogiliseks koolituseks.

Virumaa Kõrgkoolist viiakse kogu õpetajakoolitus (k.a 2000. aasta tellimus) üle Tartu Ülikooli.

Allikas: haridusministeerium

Riiklik tellimus 2000

Riik esitas koolitustellimuse kümnele kõrgkoolile, kokku kannab riik 5636 tudengi õppekulud.

Tartu Ülikool 			
diplomiõpe	285		
bakalaureuseõpe	1133		
magistriõpe	441		
doktoriõpe	149		
hõimurahvaste üliõpilased	10		
1-aastane õpetajakoolitus	155		
töötavad kõrghariduseta õpetajad	105		
internid	120		
residendid	90		
		Kokku	2488
Tallinna Tehnikaülikool 			
diplomiõpe	250		
bakalaureuseõpe	870		
magistriõpe	178		
doktoriõpe	47		
1-aastane õpetajakoolitus	30		
		Kokku	1375
Tallinna Pedagoogikaülikool 			
diplomiõpe	165		
bakalaureuseõpe	348		
magistriõpe	94		
doktoriõpe	20		
hõimurahvaste üliõpilased	5		
1-aastane õpetajakoolitus	180		
töötavad kõrghariduseta õpetajad	95		
		Kokku	907
Eesti Põllumajandusülikool 			
diplomiõpe	80		
bakalaureuseõpe	325		
magistriõpe	64		
doktoriõpe	36		
1-aastane õpetajakoolitus	15		
		Kokku	520
Eesti Muusikaakadeemia			
bakalaureuseõpe	103		
magistriõpe	25		
doktoriõpe	1		
		Kokku	129
Eesti Kunstiakadeemia 			
diplomiõpe	34		
bakalaureuseõpe	87		
magistriõpe	29		
doktoriõpe	2		
1-aastane õpetajakoolitus	10		
		Kokku	162
Eesti Kõrgem Kommertsikool			
diplomiõpe	15		
bakalaureuseõpe	5		
Eelmisel aastal riik tellimust ei esitanud			
		Kokku	20
Eesti Humanitaarinstituut 			
bakalaureuseõpe	20		
Eelmisel aastal riik tellimust ei esitanud			
		Kokku	20
Õigusinstituut 			
bakalaureuseõpe	10		
Eelmisel aastal riik tellimust ei esitanud			
		Kokku	10
Concordia Ülikool			
bakalaureuseõpe	5		
Eelmisel aastal riik tellimust ei esitanud			
		Kokku	5

Kõik kokku 5636
Eelmisel aastal 5624

Riiklik tellimus avalik-õiguslikele ülikoolidele 1996–2000, bakalaureuseõpe

1996 1997 1998 1999 2000

